

Калюжна Т. Г. – кандидат філософських наук,
старший науковий співробітник,
провідний науковий співробітник
відділу андрагогіки
Інституту педагогічної освіти і
освіти дорослих імені Івана Зязюна
НАПН України
E-mail:tt-dd-kk@ukr.net
ORCID ID 0000-0003-3118-2575

ПРОФЕСІЙНИЙ САМОРОЗВИТОК ПЕДАГОГІЧНОГО ПЕРСОНАЛУ ЗАКЛАДІВ ПІСЛЯДИПЛОМНОЇ ПЕДАГОГІЧНОЇ ОСВІТИ В УМОВАХ ВИКЛИКІВ СЬОГОДЕННЯ.

Виклики сьогодення вимагають формування високопрофесійного педагогічного персоналу післядипломної педагогічної освіти. У проєкті Стратегії реформування вищої освіти в Україні до 2020 року окремий розділ присвячений досягненню якісно нового стану рівня академічного персоналу української вищої школи, що є одним з напрямів реформування вищої освіти в Україні. Сучасна освітня парадигма спирається на людиноцентроване навчання, мета якого – забезпечення розвитку і саморозвитку особистості людини на основі його індивідуальних особливостей як суб'єкта пізнання. Викладач створює умови для освоєння знань, придбання їх на кожному занятті, у діалозі, у процесі інтелектуальної взаємодії всіх учасників навчального процесу; сьогодні стають затребуваними такі характеристики професійної діяльності викладача, як уміння працювати в команді, андрагогічні уміння – бути консультантом, експертом, організатором, володіння діалогічними технологіями і методами навчання.

Професійний саморозвиток викладача післядипломної педагогічної освіти є неперервним процесом, який має низку завдань, таких як – своєчасно реагувати на зміну зовнішнього та внутрішнього оточення, приймати та реалізовувати нестандартні рішення в ситуації конкуренції, адаптуватися до швидких змін умов діяльності, бути готовими до постійного оновлення своїх професійних знань.

Професійний саморозвиток викладача закладу післядипломної педагогічної освіти «...здійснюється з допомогою механізмів самопізнання, самоорганізації, самоосвіти, самооцінки, саморегуляції як прагнення до самоактуалізації на основі розвитку професійного мислення, реалізації творчого потенціалу, різноманітних форм дослідницької діяльності та інших способів інтенсифікації цього процесу» (Ільчук, 2016).

Одним із завдань викладача післядипломної педагогічної освіти є удосконалення роботи в між курсовий період за темою самоосвітньої діяльності шляхом самоосвіти, саморозвитку та пошуку шляхів самореалізації особистості вчителя. Педагогічні працівники повинні бути здатні до постійного самовдосконалення, орієнтованого на відповідність динаміці дійсності. «Якщо

людина не знає, до якої мети вона рухається, для неї жоден вітер не буде попутним», – сказав Сенека. Ці слова дуже вдало розкривають зміст самовдосконалення педагогічного персоналу післядипломної педагогічної освіти.

Відмінною рисою саморозвитку викладача закладу післядипломної педагогічної освіти є те, що результатом його роботи виступає не лише самовдосконалення в особистому та професійному плані, а й підвищення ефективної взаємодії зі слухачами, що і є результатом високої професійності викладача післядипломної педагогічної освіти. Комунікативна роль викладача трансформується від транслятора готових знань до викладача-андрагога з ролями фасилітатора, модератора, тьютора, коуча.

Для педагога післядипломної педагогічної освіти важливою професійною якістю є впевненість у собі, що забезпечує йому оптимальну мобілізованість і стабільність поведінки. Насьогодні, у період карантину, мобільність педагога післядипломної педагогічної освіти є необхідним показником професійності в умовах істотного ускладнення ситуації навчання, необхідності аналізу конкретних професійних ситуацій.

Показниками професійного саморозвитку і освітньої стратегії для викладача післядипломної педагогічної освіти є: виявлення ефекту розвиваючого змісту за рахунок внесення в освітній простір досвіду слухачів; задоволеність результатами навчання на індивідуальному і груповому рівнях; бажання слухачів продовжити взаємні контакти після закінчення навчання.

Отже, професійний саморозвиток викладача закладу післядипломної педагогічної освіти має бути усвідомленою потребою в неперервному самовдосконаленні, ставленні до навчання як пріоритету професійної діяльності, а сукупність набутих знань, умінь, навичок, якостей і ціннісних орієнтацій, які необхідні для виконання ролі андрагога, іншими словами андрагогічна компетентність буде реалізуватись через освітню діяльність, розвиваючи соціально-значимі якості дорослої людини.

Список використаних джерел

1. Ільчук, В. (2016). Педагогічні умови професійного саморозвитку викладачів фахових дисциплін у вищих аграрних навчальних закладах: дис. на здобуття наук. ступеня канд. пед. наук: спец. 13.00.04 – теорія і методика проф. освіти. Вінниця, 254. URL: <https://dspace.vspu.edu.ua/bitstream/handle/123456789/299/%d0%94%d0%b8%d1%81%d0%b5%d1%80%d1%82%d0%b0%d1%86%d1%96%d1%8f%20%d0%86%d0%bb%d1%8c%d1%87%d1%83%d0%ba%20%d0%92.%d0%92..pdf?sequence=2&isAllowed=y>
2. Кириченко, М. (2016). Інноваційні підходи до професійного розвитку педагогічних, науково-педагогічних працівників та керівних кадрів освіти у відкритому суспільстві. Професійний розвиток та управління людськими ресурсами в системі післядипломної педагогічної освіти в контексті трансформації освіти України: зб. матеріалів Всеукраїнської наук.-практ.

конф., Київ, 28 жовтня 2016 р., 16-30. URL: http://umo.edu.ua/images/content/institutes/cipo/kaf_derg_slug/material_diyaln/%D0%9C%D0%90%D0%A2%D0%95%D0%A0%D0%86%D0%90%D0%9B%D0%98%D0%9A%D0%9E%D0%9D%D0%A4%D0%95%D0%A0%D0%95%D0%9D%D0%A6%D0%86%D0%87_28.10.16_23.01.17.pdf

3. Конькова, В.В. (2016). Самоменеджмент керівника навчального закладу. Професійний розвиток та управління людськими ресурсами в системі післядипломної педагогічної освіти в контексті трансформації освіти України: зб. матеріалів Всеукраїнської наук.-практ. конф., Київ, 28 жовтня 2016 р., 372-375. URL: http://umo.edu.ua/images/content/institutes/cipo/kaf_derg_slug/material_diyaln/%D0%9C%D0%90%D0%A2%D0%95%D0%A0%D0%86%D0%90%D0%9B%D0%98%D0%9A%D0%9E%D0%9D%D0%A4%D0%95%D0%A0%D0%95%D0%9D%D0%A6%D0%86%D0%87_28.10.16_23.01.17.pdf

4. Лозовецька, В. (2011). Концептуальні засади професійного саморозвитку сучасної особистості. Науковий вісник Інституту професійно-технічної освіти НАПН України. Професійна педагогіка. № 1, 33-39. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nvipto_2011_1_7

5. Подолець, К. (2019). Загальні теоретичні заходи щодо самоформування психолого-педагогічної проблеми «Шлях до досконалості». URL: <https://sites.google.com/site/bereginarpl/metodicna-skarbnicka/zagalni-teoreticni-zahodi-sodo-samo-formuvanna-psihologo-pedagogicnoie-problemi-slah-do-doskonalosti>